

Consiliul pentru Prevenirea Torturii

Mecanismul Național de Prevenire a Torturii

RAPORT

privind vizita de monitorizare
efectuată în Penitenciarul nr. 4 - Cricova,
pe data de 18 iulie 2018

Raportul a fost elaborat de către membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii:

- *Ceslav PANICO,*
- *Oxana GUMENNAIA,*
- *Dmitrii RUSSU,*
- *Svetlana DOLTU,*
- *Mihail GORINCIOI.*

Consiliul pentru Prevenirea Torturii a fost instituit la data de **24 octombrie 2016** în corespundere cu prevederile Legii nr.52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman).

Scopul Consiliului este de a proteja persoanele împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în calitate de Mecanism Național de Prevenire a Torturii, în conformitate cu Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.

În conformitate cu prevederile art. 30 și 32 din *Legea nr.52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman)*, precum și conform punctului 5 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Prevenirea Torturii*, Consiliul pentru Prevenirea Torturii poate efectua vizite preventive și de monitorizare neanunțate în locurile unde se află sau se pot afla persoane private de libertate.

I. PRELIMINARII

La 18 iulie 2018, între orele 13.20 – 17.25, membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii (*în continuare CpPT*) au efectuat o vizită de monitorizare în Penitenciarul nr. 4 or. Cricova, aflat în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor (anterior a Departamentului Instituțiilor Penitenciare a Ministerului Justiției¹, care își desfășoară activitatea în baza HG Nr. 437 din 15.05.2018² *cu privire la organizarea și funcționarea Administrației Naționale a Penitenciarelor*).

Vizita a fost realizată în următoarea componență:

1. Svetlana Doltu – membra Consiliului,
2. Ceslav Panico – membrul Consiliului,
3. Oxana Gumennaia – membra Consiliului,
4. Dmitrii Russu – membrul Consiliului.

Scopul vizitei: Monitorizarea condițiilor de detenție în Penitenciarul nr. 4 or. Cricova, precum și situației privind respectarea drepturilor persoanelor condamnate (**bărbați**), împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente inumane sau degradante. Accesul condamnaților la servicii medicale în Penitenciarul nr. 4 or. Cricova.

II. INFORMAȚII GENERALE DESPRE PENITENCIARUL nr. 4

Penitenciarul nr. 4 or. Cricova³ este amplasat în municipiul Chișinău, sect. Rîșcani, orașul Cricova, str. Luceafărului nr. 9. Reprezintă penitenciar de tip semiînchis pentru detenția condamnaților majori de gen masculin. Suplimentar în penitenciar este creat un sector de tip deschis, un sector de tip închis și un sector izolator de urmărire penală. **Plafonul de detenție a penitenciarului constituie**⁴ **713 locuri.**

În ziua vizitei în instituție se dețin 814 persoane ori cu 14% (101 persoane) mai mult decât prevede capacitatea instituției, aprobată prin ordinul Ministrului Justiției nr. 1159 din 19.12.2017, *cu privire la aprobarea numărului maxim de persoane admis pentru deținere în penitenciare.*

Distribuirea condamnaților la data de 18 iulie 2018: tip închis – 59 persoane, tip semiînchis – 723 persoane, tip deschis – 30 persoane. Dintre care: în carantină – 16 persoane, izolator disciplinar – 9 persoane, pe motiv de securitate (conform art. 206 al CE) – 33 persoane, la greva foamei – 1 persoană, unitatea medicală – 9 persoane.

Instituția dispune de mai multe sedii și teren sportiv, amplasate pe teritoriul instituției penitenciare:

- 10 sectoare locative,
- Unitatea medicală,
- Carantina,
- Cantina,

¹ <http://justice.gov.md/libview.php?l=ro&idc=4&id=3948>

² <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=375423>

³ <http://www.anp.gov.md/penitenciare/subdiviziuni-subordonate>

⁴ <http://penitenciar.gov.md/ro/statistica>

- Sala de spălare a rufelor,
- Școala,
- Zona de producere,
- Încăperi pentru întrevederi de scurtă și lungă durată. Penitenciarul nr. 4 or. Cricova este dotat cu 20 odăi predestinate pentru acordarea întrevederilor de lungă durată și o încăpere predestinată întrevederilor de scurtă durată. Din aceste 20 de odăi funcționează doar 12 din motivul că 8 sunt în stare avariata și necesită reparație capitală. Încăperea destinată pentru întvedere de lungă durată este dotată cu curte de plimbare pentru persoanele sosite la întvedere de lungă durată.
- Biserica,
- Terenul sportiv, sală sportivă închisă pentru mini-fotbal.

Accesul în instituție a fost asigurat, fără impedimente, de către director adjunct al Penitenciarului nr. 4 or. Cricova, comisar de justiție, dl Oleg Dari.

După intrare, membrii CpPT au purtat discuții cu directorul adjunct al penitenciarului, ofițerul de serviciu, reprezentanții serviciului medical, reprezentanții serviciului reintegrare socială. Discuțiile au fost axate pe scopurile și obiectivele vizitei efectuate de către CpPT.

La fel, au fost solicitate informații cu privire la indicatorii de activitate a instituției penitenciare pentru 2017, I trimestrul 2018, fluxul și examinarea petițiilor, bilanțul activităților instituției, problemele majore cu care se confruntă și altă informație relevantă vizitei de monitorizare. Dl Oleg Dari a asigurat membrii CpPT că va expedia actele solicitate în adresa CpPT, cât de curând va fi posibil (fapt împlinit rapid).

Problemele/impedimentele cu care se întâlnesc reprezentanții Penitenciarului nr. 4 or. Cricova:

- Insuficiența de cadre în instituție;
- Numai 5 colaboratori rămân în serviciul în timpul nopții, care activează în regim de 24 ore;
- Fișele de post încă nu sunt elaborate de către Administrația Națională a Penitenciarelor, sistemului penitenciar se află în proces de reformare;
- Suprapopularea instituției;
- Lipsa spațiilor acomodate în blocurile locative pentru persoanele cu dizabilități;
- Din cauza reorganizării ANP nu a fost încheiat contract de prestări servicii cu serviciul sănătate publică pentru dezinsecție, dezinsecție și deratizare;
- În instituție lipsesc proceduri operaționale standard, fapt ce crează impedimente în realizarea tuturor sarcinilor.

Membrii CpPT au avut întrevederi confidențiale (colaboratori/reprezentanți instituției de detenție) cu persoanele private de libertate (circa 70 de persoane, dintre care 33 pe motiv de securitate – conform art. 206 al CE, aflate la regim regim de securitate sau în izolatorul disciplinar).

În special, au fost vizitate următoarele locații:

- Unitatea medicală,
- Curtea interioară (terenul sportiv, biserica) destinată pentru timpul liber a deținuților,
- Cantina,

- Izolator disciplinar, cu 25 celule, în care se dețin condamnații: care refuză primirea hranei, care încalcă regimul de detenție și condamnați ce se dețin în temeiul art. 206 CE RM,
- Încăperi pentru întrevederi de scurtă și lungă durată.

III. TRATAMENTUL CONDAMNAȚILOR ÎN PENITENCIARUL nr. 4

În cadrul vizitei de monitorizare, membrii CpPT nu au primit alegeri privind practicile abuzive (fizice) din partea personalului penitenciarului față de condamnați.

Membrii CpPT în continuare constată prezența relațiilor informale dintre condamnați, cauzate de fenomenul subculturii criminale. CpPT notează că existența problemei violenței între condamnați a fost recunoscută și de personalul din penitenciar. Prevenirea violenței în rândul condamnaților deseori se reduce doar la separarea unor categorii de condamnați față de masa totală a condamnaților sau prin aplicarea sancțiunilor disciplinare. Condamnații potențial expuși riscului de a fi agresați fizic, în mare parte, sunt separați de altă masă de condamnați, în conformitate cu art. 206 din Codul de Executare.

Îngrijorare profundă prezintă eșecul privind punerea în aplicare a Ordinului (comun) nr.572 Ministerului Justiției din 31.12.2013 privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant. *Din fișele de examinare medicală, membrii CpPT constată multiple cazuri de „traumatisme”, leziuni corporale și fracturi care prezintă informații despre posibile fapte de tortură, tratament inuman sau degradant.* Potrivit pct. 7 și 8 din ordin, acestea impun obligația de a fi înregistrate și imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore, să fie transmise procuraturii teritoriale sau specializate, în a cărei rază activează instituția.

Analizând rapoartele de bilanț ai Penitenciarului nr. 4 membrii CpPT constată aplicarea excesivă a măsurii de sancționare prin limitarea contactului cu mediul extern (suspendarea dreptului de a avea întrevederi, suspendarea dreptului de a primi colete). *Pe parcursul trimestrului I al anului 2018 la capitolul practica disciplinară au fost înregistrați următorii indici:* Nr. deținuților care au comis abateri disciplinare – 301, **Nr. total de sancțiuni disciplinare aplicate – 409** (avertisment – 11, suspendarea dreptului de a primi colete pachete cu provizii și banderole pe un termen de până la 2 luni – 101, suspendarea dreptului de a avea întrevederi de scurtă și lungă durată pe un termen de până la 3 luni – 149, izolare disciplinară – 142, transferarea în regim inițial – 6). **Numărul total de stimulări acordate – 195** (stingerea înainte de termen a sancțiunilor disciplinare aplicate – 30, mențiuni - 86, permisiunea de a avea întrevederi de scurtă și de lungă durată suplimentare – 63, convorbiri telefonice suplimentare cu o durată de până la 20 de minute – 8, acordarea dreptului la cantități suplimentare de produse permise în colete, pachete cu provizii, banderole – 6, deplasarea în afară penitenciarului în zilele de repaus și de sărbătoare nelucrătoare, pentru condamnații care execută pedeapsa în penitenciare de tip deschis – 2).

Consiliu constată că fenomenul automutilărilor la condamnați este în creștere. Pe parcursul primului semestru a anului 2018, în penitenciar au fost înregistrate 11 cazuri de automutilare, comparativ cu cazurile de automutilare anuale – 23 în 2017, 21 în 2016, 10 în 2015 și 10 în 2014.

IV. GARANȚIILE ÎMPOTRIVA TORTURII ȘI ALTOR RELE TRATAMENTE ÎN PENITENCIARUL nr. 4

Conform relatărilor administrației penitenciarului, condamnații au acces nelimitat la corespondență, la apeluri telefonice, depunerea petițiilor atât adresate instituției penitenciare (șefului instituției sau altor colaboratori), cât și plângeri/petiții adresate persoanelor din exterior (rude, prieteni, instituții ale statului). Consiliul constată că condamații au acces la cutia poștală.

Totuși, mulți condamnați s-au plâns că petițiile sau cererile lor rămân fără răspuns sau examinarea lor este tergiversată nemotivat, în special adresările în afara penitenciarului, inclusiv cele recomandate.

CpPT este îngrijorat de creșterea numărului documentelor secrete adresate de către persoanele deținute către instituțiile din afara penitenciarului nr. 4 (Avocatul Poporului, Procuratura etc.). Astfel, conform Raportului de bilanț pentru primul trimestru, de către administrația penitenciarului nr. 4 au fost luate la evidență documente secrete – 81 documente de intrare secrete (sem. I anul 2017 – 64 documente) și 90 documente de ieșire secrete (sem. I anul 2017- 160).

V. SITUAȚIA CONDAMNAȚILOR ÎN PENITENCIARUL nr. 4 ÎN BLOCUL LOCATIV 10 (REGIM DE SECURITATE, IZOLATOR DISCIPLINAR ȘI AFLAȚI LA GREVA FOAMEI)

Ca rezultatul vizitei, a fost constatat faptul că, condamnații se dețin în celulele suprapopulate. Ferestrele sunt de dimensiuni mici și acoperite cu gratii metalice, care limitează considerabil accesul la lumina zilei, 6 celule din 25 a izolatorului sunt private de posibilitatea pătrunderii luminii naturale, accesul luminii este împiedicat de un perete exterior. Lumina artificială este de o intensitate scăzută.

Accesul la baie al condamnaților este asigurat o dată pe săptămână. Majoritatea deținuților spun că vor să facă baie mai des.

Condamnații au acces la apă potabilă. Apa este furnizată din fântâna arteziană a penitenciarului. Consiliul nu a primit plângeri privind cantitatea și calitatea alimentației.

Condamnații își petrec majoritatea timpului a zilei în celule, circa 23 ore. Au acces în curțile de plimbare, cel puțin o oră pe zi.

Membrii CpPT constată că condamnaților nu le sunt oferite cursuri de instruire sau oportunități de angajare în câmpul muncii. De asemenea, nu este oferită oportunitatea egală tuturor persoanelor din cadrul penitenciarului de a se implica în activități sportive.

O îngrijorare majoră a CpPT constituie situația utilizării staționarului serviciului medical a penitenciarului, destinat plasării temporare pe o durată de 14 zile pentru administrarea tratamentului – utilizat ca loc de trai permanent a persoanelor cu dizabilități. Astfel, la momentul vizitei în staționar se aflau 11 persoane, dintre care 8 cu durata de afllare mai mult de 3 luni (inclusiv de circa un an). Mai mult ca atât, membrii CpPT au constatat că condițiile serviciului medical nu sunt adaptate la nevoile speciale ale condamnaților cu dizabilități. Condamnații cu dizabilități locomotorii nu au acces, în mod independent, la plimbare, locuri destinate activităților cultural-educative, în camerele pentru întrevederi, bucătăria. Blocul sanitar (cu veceul de tip asiatic) în unitatea medicală nu este adaptat conform standartelor naționale pentru persoane cu dizabilități locomotorii, nici pentru persoane în etate.

VI. ASISTENȚA MEDICALĂ ÎN PENITENCIARUL nr. 4 (ACCESUL CONDAMNAȚILOR LA SERVICII MEDICALE). SITUAȚIA CONDAMNAȚILOR CU DIZABILITĂȚI LOCMOTORII.

Unitatea medicală

Statele medicale ale penitenciarului nr. 4 pînă la reorganizarea ANP din 16.05.2018 au constituit 11 funcții. Cu regret, în rezultatul reformei numărul funcțiilor s-a micșorat pînă la 8,5, fiind reduse pozițiile de: radiolog 0,5, laborant radiolog 0,5, farmacist 0,5, medic psihiatru 0,5, medic stomatolog 0,5. La fel, anterior reformei erau 9 funcții de ofițer din 11, actualmente – doar 2 din 8,5. Acest fapt se răsfrînge asupra salarizării personalului.

În serviciul medical activează următorii specialiști: șef serviciu medical 1,0, medic psihiatru 0,5, medic stomatolog 0,5, asistente medicale – 3, farmacist – 0,5. Actualmente, sunt vacante 2 funcții – medic terapeut 1,0 și asistent medical -1,0. *Reieșind din majorarea numărului de condamnați și numărul mic de angajați medicali, Consiliul își exprimă îngrijorarea privind accesul condamnaților la servicii medicale calitative.*

Unitatea medicală este amplasată la etajul II al blocului și constă din 5 cabinete medicale (cabinetul șefului unității medicale, cabinetul medicului terapeut, cabinetul stomatologic, cabinetul medicului psihiatru, sala de proceduri) și secție cu paturi de 12 locuri. Există două intrări cu acces liber pentru condamnați, inclusiv direct din curtea penitenciarului. Ambele accese nu sunt acomodate pentru persoanele cu dizabilități, fapt ce poate cauza suferințe suplimentare în accesarea serviciului medical⁵.

Serviciul de asistență medicală este asigurat prin activitatea 8 ore în zi a șefului serviciului medical, iar 24 ore în noapte și zilele nelucrătoare – de asistente medicale. Din cauza deficitului de personal, serviciul de gardă este organizat peste fiecare 2 zile, astfel fiind nerespectate prevederile legislației în vigoare. Medicii psihiatru și stomatolog activează 2 - 3 zile în săptămână.

Registrele medicale sunt parțial tipizate, dar majoritatea au un aspect artizanal, cu rubrici nestandardizate, precum urmează:

- 1) **Registru de evidență a automutilărilor**, Registrul este tipizat, dar nu corespunde cerințelor Ordinului (comun) nr.77⁶ din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant. Descrierea leziunilor corporale nu este conformă, explicațiile persoanei condamnate nu sunt incluse.
- 2) **Registrul de evidență a persoanelor la greva foamei**, de model stabilit de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare (actualmente Administrația Națională a Penitenciarelor), început la 01.01.2018, conține inscripții privind înregistrarea a 5 persoane.
- 3) **Registru de evidență a leziunilor traumatice**. Pe parcursul a 6 luni 2018 au fost înregistrate 41 cazuri de leziuni corporale, comparativ cu 52 (2017), 64 cazuri (2016), 15 cazuri (2015). Cu regret, nu au fost descrise de către personalul medical declarațiile persoanelor deținute privind circumstanțele contractării acestor leziuni, dar și acțiunile întreprinse ulterior în vederea

⁵ A se vedea cauza Arutyunyan v. Russia, CEDO 2012.

⁶ Ordinul nr. 572 din 31 decembrie 2013 a Ministrului Justiției.

executării prevederilor Ordinului (comun) nr.77 din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant⁷.

- 4) **Registru de evidență a condamnaților invalizi.** La evidență deținuții cu dizabilitate – 29 (2017), 32 (2016), 31 (2015), 28 (2014), 30 (2013), 32 (2012), 24 (2011). Cu regret, informație dezagregată privind tipul dizabilității nu este disponibilă. *Totodată, CpPT constată ca denumirea registrului operează cu termeni depășiți și discriminatorii, acesta urmând a fi înlocuit cu termenul de condamnați cu dizabilități.*
- 5) **Registru de evidență a condamnaților etapați în spitalul penitenciar.** Internate persoane pe parcursul anului - 71 (2016), 118 (2015), 118 (2014), 115 (2013), 62 (2012), 100 (2011), 110 (2010).
- 6) **Registru de dispensarizare a bolnavilor cronici.** Nu este completat din cauza funcției vacante de medic terapeut.
- 7) **Registru de tratamente medicale.**
- 8) **Registru de cuarțare.**
- 9) **Registru de evidență a adresărilor la medicul stomatolog,** la momentul vizitei fiind înregistrate realizate zilnic circa 10-12 consultații cu ore de primire 3 ori pe săptămână. Medicul stomatolog este angajat de 1,5 luni.
- 10) **Registru de evidență a deținuților sosiți cu etapa în Penitenciarul nr. 4.**
- 11) **Registru de evidență a condamnaților după tratamentul tuberculozei.** La evidență în fișier de supraveghere 17 persoane.
- 12) **Registru de evidență a colectării probelor de spută la BAAR.**
- 13) **Registru de evidență a medicamentelor proprii a condamnaților.**
- 14) **Registru de evidență a preparatelor psihotrope.**
- 15) **Registru de audiență a condamnaților de către șeful serviciului medical.**

Pe parcursul vizitei au fost examinat și **Registrul de evidență a vizitelor în carantină**, gestionat de supraveghetorul de gardă, conține inscripții privind vizitele realizate în acest sector, inclusiv personalul medical. *Registru separat de examinări medicale a persoanelor plasate în izolator disciplinar nu este disponibil.*

În discuții cu personalul de supraveghere, membrii CpPT au ajuns la concluzii, că ei nu cunosc despre regulile sigure de percheziții, noțiunea de set individual de percheziție și procedurile necesare de urmat în caz de *lezare accidentală în scopul prevenirii infectării cu HIV și alte maladii cu transmitere prin sânge*. Instituția nu este asigurată cu seturi de percheziții, în pofida faptului că acest lucru este prevăzut în actele normative în vigoare.

Punctul medical este asigurat cu sterilizator, autoclave, lămpi de cuarț sau alte dispozitive pentru sterilizare a spațiilor și instrumentelor medicale. Respectiv se asigură siguranța manoperelor medicale și nu există riscuri pentru infectarea condamnaților în accesarea serviciului medical.

Deșeurile rezultate din activitatea medicală, contrar prevederilor Legii nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile, sunt colectate nesigur⁸, iar în instituție lipsesc proceduri de gestionare a lor.

⁷ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=353245>.

Confidențialitatea documentației medicale nu este asigurată, dulapurile și mesele din serviciul medical nefiind asigurate cu lacăt, fiind posibilă observarea directă de către personal nemedical.

În instituție funcționează un punct de schimb al seringelor și distribuire a prezervativelor. Lunar sunt solicitate circa 60 seringi.

În instituție funcționează programul de farmacoterapie cu metadonă a dependenței de opioide. La tratament în momentul vizitei se aflau 5 deținuți cu doza de medicament de la 60-350 mg. *Consiliul își exprimă îngrijorarea privind lipsa noilor pacienți incluși la tratament pe parcursul ultimilor 2 ani, nefiind exclusă limitarea accesului de către subcultura criminală.*

Consiliul constată că medicamentele de natură psihiatrică sunt oferite deținuților la mână. *În lipsa unor proceduri clar definite privind administrarea medicamentelor în prezența angajatului medical, se favorizează posibilitatea transmiterii acestora către persoane terțe în scopuri de consum narcotic.* La fel este necesar de instituit control strict asupra fiolelor utilizate.

Medicamentele se depozitează în farmacie, care este amplasată în afară instituției. La momentul verificării farmacistul nu era prezent. *În cadrul verificării, în cabinetul de proceduri au fost depistate medicamente cu termen expirat (metoprolol 05/2018, mebendazol 06/2018, octoliv 07/2017).* La fel, au fost depistate 4 cutii de Rifampicină cu termen expirat 03/2018, medicament destinat tratamentului tuberculozei (penitenciarul nr.4 nu are astfel de persoane).

Asistența medicală stomatologică. Primirea bolnavilor de medicul stomatolog se efectuează regulat 2-3 ori pe săptămână. Instalația stomatologică funcționează, asigurarea cu instrumentar și consumabile stomatologice este insuficientă.

CONSTATĂRI:

1. CpPT constată prezența violenței între deținuți, care se soldează cu solicitarea de izolare pe motiv de securitate personală.
2. CpPT constată aplicarea excesivă a măsurii de sancționare prin limitarea contactului cu mediul extern (suspendarea dreptului de a avea întrevederi, suspendarea dreptului de a primi colete).
3. CpPT constată că fenomenul automutilărilor și declarare a grevei foamei la condamnați este în creștere.
4. CpPT constată că mulți condamnați ce se dețin conform art. 206 CE RM s-au plâns că petițiile sau cererile lor rămân fără răspuns sau examinarea lor este tergiversată nemotivat, în special adresările în afara penitenciarului, inclusiv cele recomandate.
5. CpPT constată că 6 celule din 25 a izolatorului sunt private de posibilitatea pătrunderii luminii naturale, accesul luminii este împiedicat de un perete exterior.

⁸ <http://lex.justice.md/md/368030/> Art. 55 (3) Împachetarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală, inclusiv a celor periculoase, se efectuează doar în ambalaj confecționat din materiale care permit eliminarea acestuia cu riscuri minime pentru mediu și sănătatea populației. Ambalajul în care se face colectarea și care vine în contact direct cu deșeurile periculoase rezultate din activitatea medicală este de unică folosință și se elimină o dată cu conținutul.

6. CpPT constată că condamnaților ce se dețin conform art. 206 CE RM nu le sunt oferite cursuri de instruire sau oportunități de angajare în câmpul muncii. De asemenea, nu este oferită oportunitatea egală tuturor persoanelor din cadrul penitenciarului de a se implica în activități sportive.
7. CpPT constată că persoanelor cu dizabilități se dețin în unitatea medicală a penitenciarului și condițiile de detenție nu sunt adaptate la nevoile speciale ale condamnaților cu dizabilități.
8. Reducerea numărului de personal medical ca urmare a reorganizării ANP.
9. În instituție s-a redus 0,5 funcție de medic psihiatru și 0,5 medic stomatolog, neluând în considerație că problemele de sănătate mentală și stomatologice reprezintă o problemă majoră în rândul deținuților.
10. Felcerii, urmare a reorganizării ANP au devenit asistenți medicali și au fost retrogradați din funcție de ofițer – la subofițer, fapt ce a micșorat salarizarea și atractivitatea serviciului.
11. Asistenții medicali lucrează 24 ore peste fiecare 2 zile (48 ore), fapt ce prezintă un volum exagerat de activități și încălcare a prevederilor codului muncii (72 ore minimal).
12. Există o problemă în asigurarea cu personal medical, ce influențează accesul la servicii medicale a condamnaților.
13. Eșecul în documentarea și raportarea pretinselor acte de tortură, tratamente inumane și degradante în conformitate cu Ordinul (comun) nr. 572 din 31 decembrie 2013 a Ministrului Justiției.
14. CpPT constată ca denumirea registrului "Registru de evidență a condamnaților invalizi" operează cu termeni depășiți și discriminatorii.
15. Deșeurile rezultate din activitatea medicală nu sunt gestionate conform prevederilor legale.
16. Personalul medical necesită instruire în documentarea leziunilor corporale, pretinselor acte de tortură și despre prevederile Protocolului de la Istanbul („Manual de investigare eficientă și documentare a torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante”).
17. Examinarea medicală la intrarea din instituție se aplică, dar lipsesc Registre medicale tipizate.
18. Examinarea la ieșirea din penitenciar nu se realizează.
19. În instituție nu se aplică proceduri sigure de percheziții în vederea prevenirii infectării personalului cu maladii hemotransmisibile.
20. Acces limitat la tratamentul cu metadonă, posibil din cauza influenței subculturii criminale.
21. Lipsesc proceduri definite privind controlul eficient și neadmiterea transmiterii medicamentelor de natură psihiatrică către persoane terțe.
22. În instituție au fost depistate medicamente cu termen expirat, inclusiv antituberculoase.
23. Există deficit de asigurare cu consumabile stomatologice.
24. Staționarul serviciului medical este utilizat contrar destinației sale nu pentru tratamente cu durata până la 14 zile, ci ca spații locative pentru persoanele cu dizabilități.

RECOMANDĂRI:

A. Administrația Națională a Penitenciarelor:

1. Elaborarea de comun cu Penitenciarul nr. 4 or. Cricova a Planului instituțional de redresare a aspectelor invocate de CpPT în cadrul vizitei realizate în 2018 cu remiterea lui în termen de 30 de zile de la primirea acestui Raport.
2. Asigurarea plasării publice ale rapoartelor de activitate a instituțiilor penitenciare (separat per instituție) în vederea asigurării vizibilității și accesului la informație.
3. Asigurarea cu Registre standardizate a tuturor serviciilor penitenciare, inclusiv plasarea publică a Nomenclatorului Registrelor și termenele lor de păstrare.
4. Evaluarea cazurilor de leziuni traumatice și automutilări în vederea identificării acțiunilor / inacțiunilor administrației penitenciarului pentru asigurarea condițiilor sigure de detenție.
5. Instruirea personalului penitenciar în documentarea leziunilor corporale, pretinselor acte de tortură și despre prevederile Protocolului de la Istanbul („Manual de investigare eficientă și documentare a torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante”).
6. Punerea în aplicare a ordinului (comun) nr. 572 din 31 decembrie 2013 a Ministrului Justiției, prin responsabilizarea angajaților penitenciarului și obligarea acestora să înregistreze orice leziune corporală vizibilă, plângere, denunț sau altă informație ce permitere presupunerea unor fapte inumane și imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore, să transmită procuraturii teritoriale sau specializate. Procedura respectivă trebuie pusă în aplicare distinct de obligația penitenciarului de a informa ANP despre circumstanțele menționate.
7. Demararea procesului de examinare a oportunităților existente care să contribuie la diversificarea activităților extra-regim ale condamnaților ce se dețin conform art. 206 CE RM.
8. Identificarea necesităților și elaborarea unui plan pe întreg sistemul penitenciar privind acomodarea instituțiilor penitenciare pentru deținuții cu dizabilități.
9. Elaborarea Strategiei privind diminuarea influenței subculturii criminale în vederea asigurării condițiilor sigure de detenție, inclusiv accesul adecvat la programe de tratament a dependenței de droguri.
10. Evaluarea unui control complex privind medicamentele antituberculoase disponibile în instituții penitenciare fără drept de tratament antituberculos cu informarea CpPT despre rezultate.
11. Elaborarea și instituirea procedurii privind controlul eficient și neadmiterea transmiterii medicamentelor de natură psihiatrică către persoane terțe.
12. Asigurarea activității stomatologice prin procurarea medicamentelor și consumabilelor necesare.
13. Reevaluarea statelor personalului medical în instituțiile penitenciare și elaborarea unui mecanism/strategie de atragere și menținere a personalului medical în locurile de detenție în vederea excluderii relelor tratamente.
14. Asigurarea instruirii personalului medical de conducere în domeniul managementul sănătății publice.

B. Penitenciarului nr. 4 or. Cricova

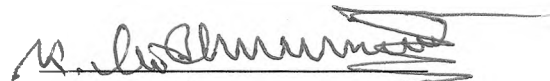
1. Implementarea Planului instituțional de redresare a aspectelor invocate de CpPT în cadrul vizitei realizate în 2018 cu includerea informației despre realizare în Rapoartele trimestriale/anuale de activitate a instituției.
2. Instruirea personalului penitenciar în documentarea leziunilor corporale, pretinselor acte de tortură despre prevederile Protocolului de la Istanbul („Manual de investigare eficientă și documentare a torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante”) și Ordinul (comun) nr.77 din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant.
3. Sistarea activității a 6 celule din blocul locativ 10 (regim de securitate, izolator disciplinar și aflați la greva foamei), în care accesul luminii este împiedicat de un perete exterior.
4. Asigurarea documentării pretinselor acte de tortură în corespundere cu Ordinul (comun) nr. 572 din 31 decembrie 2013 a Ministrului Justiției privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant.
5. Informația despre orice leziune corporală vizibilă, plângere, denunț sau de altă natură ce permitere presupunerea unor fapte inumane, imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore, urmează a fi transmisă procuraturii teritoriale sau specializate. Procedura respectivă trebuie pusă în aplicare distinct de obligația de a informa ANP despre circumstanțele menționate.
6. Asigurarea managementului deșeurilor rezultate din activitatea medicală, conform prevederilor Legii nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile, inclusiv elaborarea Planului instituțional de gestionare.
7. Instituirea unor măsuri de control eficient și neadmiterea transmiterii medicamentelor de natură psihiatrică către persoane terțe.
8. Instituirea Registrului de examinare medicală și realizarea procedurii la intrare și ieșire din penitenciar, în corespundere cu prevederile CE RM.
9. ”Registru de evidență a condamnaților invalizi” operează cu termeni depășiți și discriminatorii. acesta urmând a fi înlocuit cu ”Registru de evidență a condamnaților **cu dizabilități**” .
10. Excluderea practicii de plasare mai mult de 14 zile a persoanelor cu dizabilități în cadrul serviciului medical, cu excepția indicațiilor medicale.
11. Asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități către serviciul medical.
12. Crearea condițiilor de acomodare rezonabilă pentru persoanele cu dizabilități în blocurile locative.

Data aprobării raportului

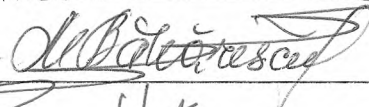
20 septembrie 2018

Acest raport a fost aprobat prin consens de către toți membrii Consiliului pentru Prevenire a Torturii (CpPT)

- Mihail COTOROBAI, președintele Consiliului

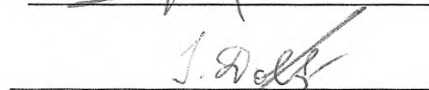
- Maia BĂNĂRESCU, membră Consiliului

- Mihail GORINCIOI, membru Consiliului

- Svetlana DOLTU, membră Consiliului

- Ceslav PANICO, membru Consiliului

- Oxana GUMENNAIA, membră Consiliului

- Dmitrii RUSSU, membru Consiliului

